

Adresseliste

Trondheim, 08.11.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/10977

Saksbehandler:
Jan Paul Bolstad

Kvote for jakt på gaupe i region 8 - Troms og Finnmark i 2017

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16 og § 77 jf. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 9, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 8 - Troms og Finnmark inkludert samarbeidsområdet med Nordland i 2017. Det åpnes for jakt på totalt seks - 6 - gauper med en hunndyrkvote på totalt tre - 3 - voksne hunndyr. Av totalkvoten kan det felles totalt to - 2 - gauper i B området i Finnmark og fire - 4 - gauper i B området i Troms inkludert samarbeidsområdet med Nordland. Nærmere vilkår og fordeling av kvoten følger av dette vedtak.

Kvotejakt er en ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven § 16, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet. Ved fastsettelse av kvote for jakt på gaupe skal det særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i området, og på den skade viltet gjør.

Et uttak av totalt seks - 6 - gauper i region 8 inkludert samarbeidsområdet i Nordland, med en total hunndyrkvote på tre - 3 - voksne hunngauper vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltneemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens §§ 8, 10 og 11 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltneemnden):

Rovviltneemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den

enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. (...)

Miljødirektoratet viser til NINA rapport 1280 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2016. Før jakt i 2016 ble det estimert 52 familiegrupper i Norge, og gaupebestanden ligger under det nasjonale målet på 65 årlige familiegrupper. De siste fire årene har gaupebestanden ligget under det nasjonale målet. I region 8 har antall familiegrupper økt i 2016 med en familiegruppe sammenlignet med 2015, dvs fra åtte familiegrupper til ni familiegrupper. Det nasjonale bestandsmålet for regionen er ti familiegrupper av gaupe med delmål på seks familiegrupper i Troms og fire familiegrupper i Finnmark. I 2016 er det registrert seks familiegrupper i Troms og tre familiegrupper i Finnmark. Gjennomsnittlig antall familiegrupper de tre siste årene i regionen er under det nasjonale bestandsmålet på 10 familiegrupper, og nemnda i region 8 har dermed ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2017.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) og forskrift 18.mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal midlertidig avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften,

og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt som er utarbeidet av rovviltnemndene.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for jakt på gaupe og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Miljødirektoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 16 og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 16 (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk):

Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29.mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).

(...)

Ved avgjørelse om å tillate høsting og om fremgangsmåte ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring og rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike

vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Miljødirektoratet viser videre til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Det fremgår av forliket at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket i 2011 legger videre til grunn at det er et mål at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Dagens praksis med at de regionale rovviltnemndene har myndighet til å fastsette kvoter for jakt og lisensfelling for arter der regionalt bestandsmål er oppnådd videreføres. Samtidig er det understreket at også i de tilfeller *der bestandsmålet ikke er nådd*, skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt. Direktoratet har den 4. november 2016 mottatt anbefaling fra rovviltnemnda i region 8 om kvote og områdeavgrensning for jakt på gaupe i regionen i 2017.

Rovviltnemndas anbefaling:

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Rovviltnemnda vil tilrå at det settes en kvote på fire - 4 - gauper i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland (i samarbeidsområdet kan det ikke felles gaupe øst for Bjerkvik og E6). Av disse tilrår rovviltnemnda at det ikke kan felles mer enn totalt én gaupe i B-området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6).

Rovviltnemnda tilrår at det ikke kan felles mer enn to voksne tisper, og at jakta stoppes når to voksne tisper er felt.

Gaupekvote i Finnmark

Rovviltnemnda vil tilrå at det settes en kvote på to - 2 - gauper i B-området i Finnmark. Det tilrås at det ikke kan felles mer enn én voksen tisper, og at jakta stoppes når én voksen tisper er felt.

Miljødirektoratet sin vurdering

Forvaltningsmessige rammevilkår:

Gaupe som art er i dag fåtallig, og det kreves forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom felling ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Rovviltnemnda i region 8 har vedtatt en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen vektlegges prinsippet om geografisk differensiering. Differensieringen bygger på de nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen. Ved vurderinger om felling eller jakt legges det vekt på føringer i regional forvaltningsplan. Innenfor A- området i regionen skal det sikres en bærekraftig forvaltning, her skal bestandsmålet for blant annet gaupe nås og opprettholdes. Utenfor A-området, dvs i B-området, skal næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ha prioritet.

Om kvotejakt:

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og region 8:

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser i denne sammenheng til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, NINA rapport 1280 datert juli 2016 vedrørende bestandsstatus for gaupe og nærmere beskrivelser i dette vedtaket. Førre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28(29) februar. I NINA rapport 1280 går det fram at det er registrert henholdsvis 53,5, 60,5 og 52 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2014, 2015 og 2016. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for fjerde året på rad er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Miljødirektoratet legger til grunn at det er et mål om vekst i bestanden av gaupe i Norge for å nå det nasjonale bestandsmålet. Dette er allikevel ikke til hinder for å åpne for kvote for jakt på gaupe så lenge uttaket ikke er til hinder for en fortsatt vekst i bestanden.

Bestandsovervåkingen av gaupe i Troms og Finnmark viser en betydelig variasjon i antall dokumenterte familiegrupper de siste ti årene. I 2014 ble det registrert 5,5 familiegrupper og i de to siste årene har bestanden tatt seg opp igjen til henholdsvis åtte og ni familiegrupper. Inneværende år ble det registrert seks familiegrupper i Troms og tre i Finnmark. Delmålet i Troms ble nådd, mens det er et mål om fire familiegrupper i Finnmark. Det ble ikke registrert familiegrupper av gaupe i samarbeidsområdet med Nordland.

Rapport nr. 2 -2016 om bestandsovervåking av gaupe i Skandinavia utgitt av Rovdata og Viltskadesenteret i Sverige, viser en bestandsnedgangen i begge land i årene 2012-2014, mens det fra 2015 til 2016 er registrert en bestandsoppgang i Sverige med femti flere familiegrupper i 2016. I det nordlige forvaltningsområdet for gaupe i Sverige, som blant annet grenser til Troms, har antall familiegrupper økt med 17 familiegrupper det siste året.

Avgang av gaupe i 2016:

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe utover skabb i Norge. Utover enkelte påkjørsler og skadefellinger skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Så langt i 2016 er det skutt tre gauper i regionen under skadefelling. To voksne hunner i Lyngen og Storfjord kommuner og en voksen hann i Lyngen kommune. Det er ikke registrert avgang av gaupe i samarbeidsområdet i Nordland.

Skadepotensialet på husdyr:

Det er svært begrensede dokumenterte tap til sau i region 8 og i samarbeidsområdet i Nordland beitesesongen 2016. For rein er det en økning i dokumenterte tap i perioden oktober 2015 til d.d sammenlignet med året før og da særlig i Troms.

Om arealdifferensiering i rovviltregion 8:

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Direktoratet legger til grunn at den regionale rovviltneemnda i region 8 med sin geografiske differensiering har i varetatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensingen av områder med mål om yngling av gaupe er foretatt ut fra en samlet vurdering og avveining, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Konklusjon

Ved fastsettelsen av kvote for jakt på gaupe i region 8 og samarbeidsområdet i Nordland har direktoratet gjort en vurdering av kvoten og hunndyrkvoten sett i forhold til bestandssituasjonen i regionen og region 7 - Nordland, samt til prognosen for gaupebestanden i regionen og i landet som helhet (NINA rapport 1280). For å oppnå en fortsatt vekst i bestanden i regionen og i landet som helhet jf. det nasjonale bestandsmålet for gaupe, er det viktig å begrense uttaket av voksne hunndyr. For å oppnå det nasjonale bestandsmålet på gaupe i 2018 viser prognosen til et uttak på mindre enn 15 voksne hunndyr i Norge i 2017. Sett i sammenheng med vedtak om kvoter for jakt på gaupe i alle regioner det er åpnet for jakt, mener Miljødirektoratet at sekretariatets innstilling på to - 2 - voksne hunngauper i Troms inkludert samarbeidsområdet i Nordland og én - 1 - voksen hunngaue i Finnmark fortsatt vil bidra til en vekst i bestanden.

Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold anser Miljødirektoratet det forsvarlig å fastsette en begrenset kvote for jakt på gaupe innenfor nærmere avgrensede områder i region 8 inkludert samarbeidsområdet i Nordland i 2017. Vi har i vårt vedtak fulgt anbefalingen fra Rovviltnemnda i region 8 -Troms og Finnmark. Uttak i samsvar med kvotevedtaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland:

Det åpnes for en kvote på fire - 4 - gauper i B-området Troms og samarbeidsområdet i Nordland (i samarbeidsområdet kan det ikke felles gaupe øst for Bjerkvik og E6). Av kvoten kan det ikke felles mer enn totalt én - 1 - gaupe i B-området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Det kan felles maksimalt to - 2- voksne hunngauper og kvotejakten skal stoppes dersom hunndyrkvoten fylles.

Gaupekvote i Finnmark:

Det åpnes for en kvote på to - 2 - gauper i B- området i Finnmark. Det kan felles maksimalt én -1 - voksen hunngaupe og kvotejakten stoppes dersom hunndyrkvoten fylles.

Vilkår:

1. Kvotejakta varer fra 1. februar - 31. mars 2017.
2. Fylkesmannen i Troms administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk i Troms og samarbeidsområdet i Nordland. Fylkesmannen i Finnmark administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk i Finnmark.
3. Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse kvotejakten eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det.
4. All avgang av gaupe innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes aktuell kvote.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Jan Paul Bolstad
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Adresseliste:

Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms		
Fylkesmannen i Troms / Romssa	Postboks 6105	9291	Tromsø
Fylkkamánni			
Fylkesmannen i Finnmark / Finnmárkku	Statens hus	9815	Vadsø
Fylkkamánni			
Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms, Postboks 6105	9291	TROMSØ
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007, Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	Bodø
Finnmarkseiendommen /	Postboks 133	9811	VADSØ
Finnmárkkuopmodat			
Sámediggi - Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Norske Reindriftsamers Landsforbund	postboks 508	9255	TROMSØ
Østfinnmark politidistrikt		9917	KIRKENE S
Vestfinnmark politidistrikt	Postboks 330	9615	HAMMER FEST
Midtre Hålogaland politidistrikt		9480	HARSTAD
Troms politidistrikt	Postboks 6132	9291	TROMSØ